

Dosarul nr. 2ra-537/2022
2-19000800-01-2ra-15042022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești (I. Botezatu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (D. Fujenco, A. Mironov, L. Caraianu)

Î N C H E I E R E

01 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Tudoroglo împotriva Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Ivan Boicov cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 17 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă :

La 20 februarie 2019, Maria Tudoroglo a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de poliție Comrat al Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției (în prezent Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției) privind repararea prejudiciului material în mărime de 7 000 de lei, prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Maria Tudoroglo a indicat că la 23 ianuarie 2017, agentul constator din cadrul Inspectoratului de poliție Comrat, Boicov Ivan a întocmit în procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 326 alin. (2) din Codul contravențional, iar prin decizia agentului constator din aceeași dată a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 25 unități convenționale.

Reclamanta susține că a contestat în instanța de judecată procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, iar prin hotărârea din 14 mai 2018 a Judecătoriei Comrat actele nominalizate au fost anulate, cu încetarea procesului contravențional în legătură cu lipsa faptei contravenționale.

Reclamanta a invocat că în cadrul procesului de judecată contravențional a suportat un prejudiciu material în mărime de 7 000 de lei, sub forma de cheltuieli de asistență juridică, care urmează a fi încasată în temeiul art. 7 lit. e) din Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor

judecătorești.

Reclamanta a mai menționat că, i-au fost cauzate suferințe psihice considerabile în rezultatul tragerii ilegale la răspundere contravențională și aplicarea ilegală a amenzii contravenționale, respectiv organul de poliție urmează să compenseze prejudiciul moral suportat în mărime de 10 000 de lei.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea în temeiul art. art. 11, 1398, 1405, 1416, 1422 - 1423 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din data de 25 februarie 1998.

Prin încheierea protocolară din 11 august 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ivan Boicov (f.d. 60, vol. I).

Prin hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Inspectoratul de poliție Comrat în beneficiul Mariei Tudoroglo prejudiciul material cauzat pentru suportarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7 000 de lei.

În rest, pretenția privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 89, 95-102).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 februarie 2021, Inspectoratul de poliție Comrat a depus apel nemotivat (f.d. 90, vol. I), ulterior la 20 aprilie 2021 a depus apel motivat prin care a solicitat casarea hotărârii din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii integral (f.d. 124-128, vol. I)

De asemenea, manifestându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, Maria Tudoroglo, reprezentată de avocatul Jecov Nicolae, la 29 martie 2021, a depus apel prin care a solicitat casarea hotărârii din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii (f.d. 114-115, vol. I).

Prin încheierea protocolară din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în legătură cu radierea din Registrul de stat al unităților de drept a Inspectoratului de poliție Comrat la 11 noiembrie 2021 (f.d. 202), s-a dispus înlocuirea în proces a Inspectoratului de poliție Comrat cu succesorul în drepturi Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției (f.d. 203, vol. I).

Prin decizia din 17 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat au fost respinse cererile de apel depuse de Inspectoratul de Poliție Comrat (succesor în drepturi Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia) și de Maria Tudoroglo, reprezentată de avocatul Jecov Nicolae și a fost menținută hotărârea din 27 ianuarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești (f.d. 207, 208-217, vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanței privind admiterea parțială a acțiunii în temeiul prevederilor art. 3 alin. (1) lit. a), d), (2), art. 6 lit. a), art. 7 lit. e), art. 11, art. 13 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, coroborate cu art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional și art. 1405 alin. (1) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019) și încasarea din contul Inspectorului de poliției Comrat în beneficiul Mariei Tudoroglo

a prejudiciului material sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 7000 lei, suportate în cadrul judecării cauzei contravenționale.

Tot aici, instanța de apel a constatat că prin hotărârea din 14 mai 2018 a Judecătorei Comrat, irevocabilă la 12 iunie 2018, a fost anulată decizia de sancționare a Mariei Tudoroglo adoptată în baza procesului-verbal de comitere a contravenției prevăzute de art. 326 alin. (2) din Codul contravențional, fiind încetat procesul contravențional din motivul inexistenței faptei contravenționale, astfel fiind probată acțiunile ilegale din partea Inspectoratului de poliție Comrat.

Instanța de apel a apreciat ca nefondat argumentul apelantului privind lipsa dreptului reclamantei de a cere repararea cheltuielilor suportate în legătură cu achitarea serviciilor juridice acordate de avocat în cauza contravențională, deoarece legislația nu limitează persoanele în drepturi la repararea prejudiciu material suportat sub formă de cheltuieli legate de primirea asistenței juridice, în modul stabilit, ceea ce a și fost înlăptuit în cazul examinat.

De asemenea, instanța de apel a respins criticile apelantului Inspectoratul de poliție Comrat (succesorul Direcției de Poliție UTA Găgăuzia) precum că judecarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa Direcției de Poliție UTA Găgăuzia deoarece Inspectoratul de poliție Comrat din anul 2013 nu este persoană juridică or, prin decizia Agenției Servicii Publice din 11 noiembrie 2021 a fost radiat din Registrul de Stat al unităților de drept Inspectoratul de poliție Comrat.

Instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond privind respingerea pretenției privind repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei ca fiind neîntemeiată pe motiv că Maria Tudoroglo nu a demonstrat prin probe veridice și admisibile prejudiciul moral pretins a fi cauzat dânsiei.

La 07 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 decembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate și a hotărârii din 27 ianuarie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii integral (f.d. 4-8, vol. II).

În motivarea recursului, Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției, și-a manifestat dezacordul cu decizia contestată, menționând că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică, s-a abținut de a da un răspuns explicit la cele mai importante întrebări formulate de către apelant în fața instanței, circumstanță care în esență a succedat adoptarea unei soluții nemotivate, rezultate din încălcarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente cauzei.

Recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare greșit au aplicat prezentului litigiu prevederile art. 3 și art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, în condițiile în care circumstanțele cauzei nu se încadrează în temeiurile invocate, respectiv prejudiciul material și moral solicitat de Maria Tudoroglo nu poate fi reparat în baza acestui act normativ. Mai mult, Maria Tudoroglo nu a fost supusă arestului contravențional, reținerii contravenționale, precum și nu i-a fost aplicată de către instanța de judecată amenda contravențională, respectiv acesta nu este îndreptățită să solicite repararea prejudiciului material și moral din contul bugetului de stat or, Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite

ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 reglementează expres că pentru erorile comise în procesele contravenționale, persoana va putea pretinde repararea prejudiciului doar în cazul supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată.

Recurentul a indicat că, acțiunea de întocmire a procesului-verbal cu privire la contravenție reprezintă una din atribuțiile de serviciu ale agentului constatator, la executarea cărora ultimul este obligat prin Lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului pentru motivele indicate mai sus, art. 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 prevede că dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme survine în modul prevăzut de Legea dată, respectiv în cazurile prevăzute la art. 3 din aceeași Lege, inexistente la caz, având în vedere că anularea procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru reclamantă.

Recurentul a mai relevat că organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauza este Ministerul Justiției, care nu a fost implicat la judecarea prezentei cauze.

Recurentul a menționat că potrivit Legii nr.320/2012, Inspectoratul de poliție Comrat al Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia este o subdiviziune teritorială a Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia fără statut de personalitate juridică.

Astfel, în baza pct. 2 din anexa №1 a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Direcției de poliție a UTA Găgăuzia, aprobat prin Ordinul IGP nr. 166 din 05.03.2021 și pct. 2 din anexa №1 a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de poliție Comrat al Direcției de poliție a UTA Găgăuzia, aprobat prin Ordinul IGP nr. 371 din 20.09.2021, instanțele de judecată la pronunțarea hotărârii, nu au ținut cont de faptul că Inspectoratul de poliție Comrat este o subdiviziune teritorială a Direcției de poliție a UTA Găgăuzia, respectiv, Inspectoratul de poliție Comrat al Direcției de poliție a UTA Găgăuzia nu poate purta responsabilitate financiară separat, deoarece nu deține proprietăți separate și nu este responsabil pentru obligațiile sale, acesta nu poate dobândi și exercita în nume propriu dreptul de proprietate și pentru a fi reclamant și inculpat în instanță, iar argumentele instanței de apel că Direcția de poliție a UTA Găgăuzia este succesorul legal al Inspectoratului de poliție Comrat al Direcției de poliție a UTA Găgăuzia sunt nefondate, deoarece odată cu adoptarea Legii nr. 320/2012, Inspectoratul de poliție Comrat al Direcției de poliție a UTA Găgăuzia este o subdiviziune teritorială a Direcției de Poliției a UTA Găgăuzia

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de argumentele potrivit cărora Direcția de poliție a UTA Găgăuzia ar trebui să fie implicată în procesul civil, deoarece în cazurile de satisfacere a creanțelor, suma prejudiciului moral și material va fi recuperată de la acest organ. Astfel, judecarea cauzei fără implicarea Direcției de poliție a UTA Găgăuzia constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La 18 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă copia cererii de recurs depusă de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 22, vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 decembrie 2021.

La 08 februarie 2022, a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 218, vol. I), fiind recepționată de către recurent conform avizului de recepție nr. DS8005685063AS la 11 februarie 2022 (f.d.219, vol. I).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul au fost declarat la 07 martie 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezaccordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Direcția de Poliție a UTA Găgăuzia din subordinea Inspectoratului General al Poliției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh